

DİSK 17. GENEL KURULU SONUÇ BİLDİRGESİ VE KARARLARI

YÜZYILIN EMEĞİNİ SAVUNACAK, EMEĞİN YÜZYILINI KURACAĞIZ!

Cumhuriyet'imizin ikinci yüzyılının ilk yılında toplanan DİSK 17'nci Genel Kurulu, geçmiş yüzyılın emeğini savunma, kazanımlarına sahip çıkma ve Cumhuriyet'in ikinci yüzyılını, "emeğin yüzyılı" olarak örgütlenme iradesini ortaya koymaktadır.

Ülkemizi içinde bulunduğu ekonomik, politik ve toplumsal kriz ortamından çıkarmak, "cumhuriyeti halk egemenliğiyle güçlendirmek" şarttır. Nüfusunun neredeyse dörtte üçünün ücret gelirleriyle yaşamını sürdürdüğü bir ülkede "halk egemenliği"nin zorunlu koşulu örgütlü işçi sınıfıdır.

Büyük oranda işçileşmiş bir toplumda örgütlü işçi sınıfı olmadan cumhuriyet olmaz, demokratik bir cumhuriyet hiç olmaz. Örgütlü işçi sınıfı olmadan gelirden, vergide ve ülkede adalet olmaz. Örgütlü işçi sınıfı olmadan hak olmaz, hukuk olmaz, barış olmaz, kardeşlik olmaz, dayanışma olmaz. Örgütlü işçi sınıfı olmadan gelecek olmaz; içinde bulunduğumuz karanlık dönemden çıkış olmaz.

Sadece Türkiye'de değil tüm dünyada düzenin çarkları, işçi sınıfını toplumsal ve politik bir özne olmaktan uzaklaştırmak üzerine kurulmuştur. İşçi sınıfının iki yüz yıllık kazanımlarına, sosyal ve ekonomik haklarına yönelik son yarım asırda şiddetlenen sermaye saldırıları, sendikal haklarımızı geriletilebildiği, örgütlü gücümüzü zayıflatabildiği ölçüde başarılı oldu. Dünya çapında sayısal olarak hızla büyüyen işçi sınıfını toplumsal ve politik olarak "etkisiz" kıldıkları ölçüde gelir dağılımı bozuldu, yoksulluk ve işsizlik arttı, doğanın ve kentlerin yağması hız kazandı.

Kapitalizmin neoliberal döneminde işçi sınıfının örgütlü gücü dağıtıldıkça, sermaye "prangalarından kurtuldu". Sınırsız ve sorumsuz sermaye egemenliğinin dünyaya daha fazla refah, daha fazla demokrasi, daha fazla barış getireceği ileri sürüldü. Oysa karşımızdaki gerçek, sınırsız bir emek ve doğa sömürsü, savaşlar, iklim krizi, ekonomik krizler, artan eşitsizlikler, yoksulluk ile işsizliktir. Özellikle pandemi süreci, neoliberal dönemin yıkımının, sosyal devletin tasfiyesinin, sağlık hizmetleri başta olmak üzere kamu hizmetlerinin piyasalaşmasının ağır ve acı sonuçlarını gözler önüne serdi. Çarkların dönmesi uğruna nice hayatların harcandığı pandemi

süreci, esnek-güvencesiz çalıştırma biçimlerinin daha da yaygınlaşması ve işçiler üzerindeki denetimin/gözetimin artırılması için fırsat olarak değerlendirildi.

Pandemiye bile sermaye birikimi için fırsata çeviren bir düzen, tüm çürümüşlüğü ile daha da vahşileşerek varlığını sürdürmektedir çünkü bu düzene son verecek toplumsal özne, yani işçi sınıfı büyük oranda örgütsüz hale getirilmiş durumdadır.

Her yerde ve her tarihsel dönemde sendikalar başta olmak üzere emeğin örgütlü gücü zayıfladıkça, işçi sınıfının toplumsal ve siyasi gücü geriletildikçe, genel olarak halkın örgütlülüğü engellendikçe demokrasi de geriledi. İşçi sınıfının kendi hak ve çıkarlarını savunan bir sınıf olarak var olmasını engellemeye yönelik sermaye politikaları, her türden ırkçı, gerici, ayrımcı, baskıcı, cinsiyetçi ve otoriter siyasi liderlerin ve rejimlerin alanını, dünyanın dört bir yanında genişletti. Başka halklara, inançlara, yabancılara, mültecilere, kadınlara, hatta gezegenimizi paylaştığımız diğer canlı türlerine bile düşmanlığı körükleyerek yükselişe geçen siyasi liderler ve rejimler, geçmişte “aşırı sağ” olarak adlandırılırken bugün dünyanın dört bir yanında siyasetin “merkezine” doğru ilerledi; hatta iktidar oldu. Bu süreçte işçilerin kaderinin hangi kimlikten olursa olsun sınıf kardeşleriyle değil “kimliğini” temsil ettiğini düşündüğü otoriter sermaye iktidarlarıyla bir olduğu yönünde bir yanılısama yaratıldı. Neoliberal enkazın çöplüğünde eşitlik, özgürlük, kardeşlik, adalet, dayanışma ve kamusalılık gibi tüm değerlere meydan okuyan küresel bir siyasal gericilik dalgası yükseldi.

Emeğin örgütlü gücününün zayıflatılmasının olumsuz siyasi, ekonomik ve toplumsal sonuçları ülkemizde oldukça ağır biçimde hissedilmektedir. 1980'deki 24 Ocak Kararları ve bu kararların toplumsal tepki olmadan uygulanmasını mümkün kılan 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile başlayan iktisadi açıdan liberal, siyasal açıdan otoriter ve baskıcı rejim giderek kurumsallaştı ve bugünkü başkanlık sistemine evirildi. İşçi sınıfı örgütlerinin etkisizleştirildiği, halkın hakkını arayıp soracağı tüm demokratik kanalların ortadan kaldırıldığı darbe koşulları, “kalıcı” bir yönetim biçimi haline getirildi.

Ülkemizde sendikal haklar yaklaşık yarım yüzyıldır çok ağır baskılarla yüz yüze. Sendikal haklar hem yasal düzeyde hem uygulamada aşındı. Bunun sonucunda sendikalaşma ve toplu pazarlık kapsamı ciddi biçimde zayıfladı. Sonuçta bugün Türkiye işçi sınıfının yüzde 90'dan fazlası sendikal korumadan yoksun kaldı. İşçi

sınıfı, temel haklarını ve demokratik kazanımlarını talep etme konusunda baskı altına alındı. Neoliberal sendikasılaştırma saldırısı özellikle AKP döneminde hız kazandı. Bu saldırıların sonucu olarak ülkemiz yıllardır, Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) Küresel İşçi Hakları Endeksi'nde dünyada işçilerin haklarının en kötü olduğu 10 ülke arasında. Türkiye, sendikalaşma açısından OECD ülkeleri arasında son sıralardaki yerini koruyor. Böylece işçi sınıfı, tek adam tarafından belirlenen ve ortalama ücret haline gelen asgari ücrete mahkûm ediliyor. Giderek düşen ücreti nedeniyle işçi sınıfı bankalara borçlanarak hayatta kalmaya çalışıyor; iktidar eliyle işçi sınıfının sadece bugünü değil geleceği de sermaye ve finans güçlerine peşkeş çekiliyor.

Sermayenin coşkulu alkışları arasında Anayasal grev hakkını yasaklamakla övünen bir zihniyet tarafından yönetilen ülkemizde, toplantılardan yürüyüşlere, imza toplamaktan mahkemede hakkını savunmaya kadar her türlü demokratik hak arayışı keyfi biçimde kısıtlanıyor ve engelleniyor. İşçi sınıfı başta olmak üzere, halkın söz ve karar hakkının kısıtlandığı bir cumhuriyet, yani "cumhursuz bir cumhuriyet" projesi, kârını daha fazla artırmanın dışında gözü hiçbir şey görmeyen sermayenin açık veya örtülü desteği ile hayata geçiriliyor.

Şurası açıktır ki; başkanlık rejimiyle Türkiye ağır bir demokrasi krizi içine girdi. Anayasa ve yasalarla oluşturulmuş denge ve denetleme mekanizmaları işlemez oldu. Yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını tamamen yitirdi; uluslararası antlaşmalar ve Anayasa bir kenara atıldı. Hukuk devletinden giderek uzaklaşıldı. Mahkeme kararlarına uymamak sıradanlaştı; kendi yaptığı yasalara, hatta kendi yazdığı Anayasa maddelerine bile uymayan bir yönetim biçimi inşa edildi.

İfade özgürlüğünden örgütlenme özgürlüğüne kadar tüm hak ve özgürlükler kısıtlandı. Tek sesli bir medya yaratıldı. Farklı sesler fiili cezaya-yargısız infaza dönüşen tutuklamalar ve sansür gibi ciddi yaptırımlarla karşı karşıya kalırken, iktidar tarafından oluşturulmuş ve iktidarı destekleyen medya patronlarına kamu kaynakları sınırsızca aktarıldı. Demokrasi adına elimizde kalan tek şey olan seçme ve seçilme hakkına dahi el uzatıldı. Kadına ve çocuklara yönelik şiddete karşı önemli bir güvence olan, TBMM tarafından onaylanan İstanbul Sözleşmesi'nden bir

gecede tek imzayla hukuksuz bir biçimde çıkıldı. Yurttaşların tüm güvencelerini ortadan kaldırarak güçlüyü kollayan bir zihniyet memlekete egemen oldu.

Başkanlık rejiminin işçi sınıfı için, halkımız için çok ağır sonuçları oldu. Sistem değişikliğinden sonra uygulanan ekonomi politikalarıyla enflasyon fırladı. Türk Lirası ve dolayısıyla işçilerin emeği değersizleştirilerek sermaye için özlenen “rekabet gücü” elde edilmek istendi. Öte yandan insan onuruna yaraşır bir ücret yerine düşük faiz politikası, borcunu yeni bir borçla çeviren işçi sınıfına “tek nefes alma yolu” olarak kabul ettirildi.

Bu tercihler bizlere “timsah kapitalizmi” de denen tarihin en büyük bölüşüm şoklarından birini yaşattı. Gayrisafi Katma Değer’den emeğin aldığı pay hızla azalırken, sermaye kar rekorları kırdı. Gelirde adaletsizlik büyüdü. Otoriterleşen rejim, yoksuldan alıp zengine kaynak aktaran adaletsiz düzeni daha rahat, daha vahşi, daha pervasız biçimde işletti. Gelirde artan adaletsizlik yetmezmiş gibi vergide adaletsizlik de katmerlenerek devam etti. Sermayenin vergileri bir gece yarısı kararnameleriyle sıfırlanırken, çalışanlar bir yandan yüksek gelir vergilerinin, diğer yandan tüketim vergilerinin ağır yüküyle ezildi. Adaletsiz vergi sistemi, yoksulu yoksullaştıran zengini daha da zengin yapan bu düzenin en önemli kaynak aktarma araçlarından biri olarak işledi.

Türkiye pandemi koşullarında bile dünyada yurttaşlarına en az destek veren ülkelerden oldu. Halkın geniş kesimleri gelirlerini ve işlerini kaybederken verilen desteklerin büyük bir bölümü sermayeye gitti. İşsizlik Sigortası Fonu dahi sermayenin kasasını doldurmak için kullanıldı. İşçilerin büyük kısmı kısa çalışma ödeneğinden yoksun bırakıldı; yapılan usulsüzlüklerle sermayenin haksız kazanç elde etmesine göz yumuldu.

Nüfusu büyük oranda işçileşmiş ülkemiz, dünyanın ucuz işgücü deposu olarak görüldü. Bu politikaların sonucu olarak Türkiye işçi sınıfı, dünyanın en uzun çalışma sürelerine; en düşük ücretlerine; en yaygın örgütsüzlüğüne, güvencesizliğe ve iş cinayetlerine mahkûm edildi. Başta taşeron olmak üzere mevcut güvencesiz çalıştırma biçimleri kamuda dahi devam ederken, kadınların daha güvencesiz işlerde çalıştırılması hedefiyle programlar açıklandı. Bu ülke için yıllarca çalışan, yıllarca üreten emekliler, sermaye açısından bir kullanım değeri ifade etmediği ve

kamu kaynaklarının sermayeye akmasını istedikleri için açlık sınırının altında bir gelirle yaşamak zorunda bırakıldı.

Her şeyi ama her şeyi özelleştirince, serbest piyasanın vahşi kurallarını dokunulmaz kılınca, sosyal devletten uzaklaşıncaya, sosyal politika “ideolojik propaganda” ve “yardım faaliyeti”ne indirgenince, her şeyi sermayenin sınırsız ve sorumsuz en çok kâr hedefine tabi kılınca; özetle memleket adeta bir şirket ve hatta tarikat gibi yönetilince, üstelik her şey tek bir kişiye bağlanınca ülkemiz sürekli felaketlerle, acı deneyimlerle karşı karşıya kaldı.

Daha fazla sömürü ve rant için her yolu mubah gören hukuk tanımayan bir anlayış ile kentlerimiz ve doğamız rant için sermayenin yağmasına teslim edildi. Fütursuzca uygulanan hukuksuzluğun sonucu olarak meydana gelen her doğal afet, halk için büyük bir felakete dönüştü. Bu felaketler, sellerde, depremlerde ve yangınlarda yüz binden fazla insanımızı yitirmemize neden oldu. Tek bir kişiden emir almadan tek bir adım bile atamayan bu ucube düzen, son olarak yaşadığımız 6 Şubat 2023 depremlerinde insanlarımızı günlerce enkaz altında bıraktı. Depremleri bile fırsat olarak gören bu iktidar, sorunları çözmek yerine yeni sorunlar üretti. Ülkemizin dört bir yanında milyonlarca insanımızı her an yaşanabilecek yeni felaketler karşısında korumasız ve güvencesiz bıraktı. Toplumun yardımlaşmasını egemenliğine tehdit olarak gören iktidar, yandaş örgütleriyle toplumu hegemonyası altında tutmak için her yolu denedi.

Özetle, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılına, toplumun en büyük kesimi olan ücretlilerin baskı altına alındığı koşullarda ve son lokmalarına dahi göz konulan ücretli emeğe karşı, yani “cumhur”un ezici çoğunluğuna karşı, sermayenin yıkıcı egemenliğinin tesisi için cumhuriyetin temellerine yönelik saldırıların arttığı bir ortamda girdik.

Bir kez daha hatırlatmak isteriz ki, nüfusun çoğunluğunu oluşturan ve ülkenin tüm değerlerini, güzelliklerini üreten milyonların söz sahibi olmadığı bir cumhuriyet, ismiyle çelişecektir. Cumhuriyet ikinci yüzyıla ancak başta örgütlü işçi sınıfı olmak üzere halkın egemenliği ile taşınabilir; Cumhuriyet ikinci yüzyılda ancak özgürlüğün ve demokrasinin temelleri üzerinde yükselir.

Cumhuriyet önümüzdeki yüzyılda ancak ve ancak emeğin Türkiye’sine dönüşürse var olabilecektir. İnsanca yaşayabilmek ve geleceğe umutla bakabilmek için

neoliberalizmin ve otoriter rejimin tahribatlarını ortadan kaldırarak ve harcında eşitlik, özgürlük, inançların güvencesi laiklik, demokrasi, sosyal ve ekonomik hakların olacağı emeğin dünyasını ve Türkiye'sini inşa etmek zorunludur.

Bir yandan yaklaşık yarım yüzyıldır cumhuriyet fikrinin tüm dayanaklarını ortadan kaldıran, yüzyılın emeğini heba eden neoliberal yıkım stratejisi, diğer yandan bu stratejinin bir sonucu olarak ortaya çıkan otokratik “tek adam” zihniyeti ülkemizi bir enkaz altında bırakmış durumdadır. Bu enkazın altında kalmamak için tek yol var: Cumhuriyet’i kendi anlamına uygun biçimiyle, yani halk egemenliğiyle yeniden kurarak, laik, sosyal ve demokratik bir hukuk devleti niteliğine gerçekten kavuşturarak geleceğe taşımak...

İşçilerin söz ve karar sahibi olacağı “demokratik ve sosyal bir Cumhuriyet”in nasıl kurulabileceğini hep birlikte konuşmak, tartışmak ve yaşama geçirmek için bir tarihsel sorumluluğumuz var.

Yüzyılın emeğini heba edenlere karşı, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılını; emeğin yüzyılını örgütlemek boynumuzun borcudur.

Memleketimizin kaynaklarının nasıl kullanılacağına, neyi üreteceğimize, nasıl üreteceğimize ve nasıl bölüşeceğimize dair söz ve karar sahibi olacağımız bir düzen için; emeğimiz, ekmeğimiz ve memleketimiz için mücadeleyi büyütme iradesini hep birlikte yükselteceğiz.

DİSK’İN MÜCADELE HEDEFLERİ

Sermaye düzenine karşı insanı ve doğayı önceleyen toplumcu/kamucu politikaları savunan DİSK’in mücadelesi, Cumhuriyet’i kendi gerçek anlamına kavuşturarak, sermayenin değil halkın egemenliğiyle yeniden inşa etme, ikinci yüzyıla taşıma mücadelesidir. Büyük oranda ücretli çalışanlardan oluşan bir toplumda, halk egemenliğinin teminatı, olmazsa olmaz koşulu işçi sınıfının örgütlü olmasıdır. Bu nedenle işçilerin sendikalı olmasını engelleyen her türlü yasak ve sınırlamanın kaldırılması ile toplu sözleşme ve grev hakkının bir özgürlük olarak tanınması, sadece ilk yüzyıldaki kazanımları korumanın değil Cumhuriyet’i ikinci yüzyılda “demokratik ve sosyal bir Cumhuriyet” olarak yeniden kurmanın temel koşuludur.

Demokratik ve bağımsız bir sınıf örgütü olarak DİSK, örgütlenmesini hızlandırarak ve işçi sınıfının emek, demokrasi ve adalet mücadelelerinde öncü rolünü güçlendirerek memleketin ve işçi sınıfının güvencesi olmaya devam edecektir.

DEMOKRASİ VE ADALET MÜCADELESİ

İşçi sınıfının geçmişten bugüne kazandığı hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi demokratik rejimlerle mümkündür. Sermayenin ve iktidarın tüm denetim ve sınırlamalardan muaf olduğu, hakkı-hukuku tanımadığı bir rejim, işçi sınıfı başta olmak üzere toplumun geniş kesimleri için büyük bir tehdittir. DİSK olarak demokrasinin ve adaletin işçinin ekmeği olduğu bilinciyle, işçi sınıfına ağır bedeller ödetmek üzere inşa edilen otoriter rejime karşı demokrasi ve adalet mücadelesini büyüteceğiz.

Demokratik, katılımcı, çoğulcu, eşitlikçi, güçler ayrılığına dayalı, hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını esas alan bir siyasal rejim istiyoruz. Otoriter rejime karşı demokrasiyi savunmak için mücadeleyi yükselteceğiz.

Yürütmenin, yani iktidarın hak ve özgürlüklere uymadığı anlarda bunu denetleyip engelleyecek tüm mekanizmaların ortadan kaldırılmasını ve en sonunda Anayasa'nın çiğnenerek Anayasa Mahkemesi kararlarına dahi uyulmamasını, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm yurttaşların hak ve özgürlükleri için önemli bir tehdit olarak görüyoruz. Hukukun üstünlüğünü ve yargı bağımsızlığını savunmak için mücadeleyi yükselteceğiz.

“Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi” adı altında “tek adam” rejimi olarak şekillendirilen başkanlık rejimine karşı demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti anlayışının hâkim olduğu bir ülke için mücadeleyi yükselteceğiz.

Toplumunu kutuplaştıran, çatıştıran politikalara karşı çok sesliliği ve çoğulculuğu; savaş ve çatışmaya karşı yurttta, bölgede ve dünyada barışı esas alan bir politika için mücadeleyi yükselteceğiz.

Sermaye egemenliğine karşı halkın kendi ihtiyaçları ve talepleri üzerinde söz sahibi olmasını ve bunu sağlayacak siyasal-kurumsal yapılarda egemen olmasını savunuyoruz. Örgütlü işçi sınıfını halk egemenliğinin olmazsa olmaz koşulu olarak kabul ediyoruz. Neyin üretileceğine, nasıl üretileceğine ve nasıl bölüşüleceğine dair söz ve karar hakkı için mücadeleyi yükselteceğiz.

EMEK VE HAK MÜCADELESİ

İşçi sınıfını üretimdeki herhangi bir araç-gereçten farksız basit bir meta olarak gören bu düzene karşı Emeğin Türkiye'si için mücadele ediyoruz. Sermayeyi koruyan ve kollayan, işçi sınıfını ezen ve sömüren bu düzene karşı örgütleniyor ve sesimizi yükseltiyoruz. Biz çalışıyoruz, biz üretiyoruz ve hakkımızı istiyoruz. DİSK olarak işçi sınıfı ve tüm emekçiler için sosyal güvence, işçi sağlığı ve iş güvenliği, ayrımcılık yasağı, grevli toplu iş sözleşmeli sendikal haklar ve insanca yaşamaya yetecek bir gelir sağlayan güvenceli iş, özetle insan onuruna yaraşır çalışma ve yaşam talep ediyoruz.

Büyüyen eşitsizliklere karşı “gelirde adalet” için mücadeleyi yükselteceğiz.

Gelirde adaleti sağlamanın en etkili yolu olarak sendikalaşma ve toplu sözleşme hakkının önündeki işkolu/işyeri barajlarının ve fiili engellerin, özellikle işverenlerin çoğunluk tespitlerine itiraz hakkının kaldırılmasıdır. ILO standartlarına uygun sendikal hakların sağlanmasını ve bunun için 6356 sayılı Yasa'nın değiştirilmesini istiyoruz. Toplu iş sözleşmesi kapsamındaki işçi sayısını artıracak ve tüm çalışanların toplu iş sözleşmesi hakkına kavuşmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılması için mücadeleyi sürdüreceğiz.

“Gelirde adalet için grev hakkı şart” diyoruz. Hak grevi, dayanışma grevi ve genel grevi de kapsayan grev hakkını savunmak için; grev erteleme/yasaklama rejimine son verilmesi için mücadeleyi yükselteceğiz.

Vergide adalet olmadan gelirde adalet olmayacağını bilinciyle, “az kazanan az, çok kazanan çok” vergi toplanan bir vergi sistemi istiyoruz. Ücretlerin ve tüketimin üzerindeki vergi yükünün azaltılarak, servetin, kârın, rantın ve faizin daha fazla vergilendirilmesi için mücadeleyi yükselteceğiz.

Ücretlerin üzerindeki vergi yükünü azaltmak için vergi tarife dilimlerinin yeniden belirlenmesi ve bundan sonra, belirlenen tutarların yeniden değerlendirme oranı veya asgari ücret artışı kadar artırılması, ücretliler için gelir vergisi ilk dilim oranının yüzde 10'a düşürülmesi, asgari ücret vergi istisnasının vergiden indirim yoluyla değil matrahtan indirim yöntemiyle uygulanması; en genel olarak DİSK'in hazırladığı

“Vergide Adalet” için kanun teklifi taslağının TBMM’den oybirliği ile geçirilmesi için mücadeleyi yükselteceğiz.

İşsizlik sorununun en etkili çözümü olarak “herkesin çalışması için herkesin daha az çalışması” ilkesinden hareketle “37,5 saatlik çalışma haftası” talebiyle mücadeleyi yükselteceğiz.

Kamunun daha fazla ve güvenceli işler yaratmasını, kamu hizmetlerinin artırılmasını istiyoruz. Eğitim, sağlık ve sosyal güvenlikte daha fazla kamusal istihdamın sağlanması için mücadeleyi yükselteceğiz.

Büyük oranda sermayeye kaynak aktarmak için kullanılan İşsizlik Sigortası Fonu’nun işsizler için kullanılması ve yararlanma koşullarının kolaylaştırılması için mücadeleyi yükselteceğiz.

Kıdem tazminatı hakkımızı hedef alan, fon veya benzeri adlar altında kıdem tazminatını işveren sorumluluğu olmaktan çıkaran her türden girişimin karşısında durmaya devam edeceğiz. Geçmişte olduğu gibi bugün de kıdem tazminatı hakkımıza el uzatılmasına izin vermeyeceğiz.

Kıdem tazminatının erimesine yol açan kıdem tazminatı tavan uygulamasının kaldırılmasını istiyoruz. Mevcut yasanın özüne dokunulmadan yapılacak bir düzenlemeyle işverenlerce ödenmeyen kıdem tazminatlarına kamu güvencesi getirilmesini ve bir gün bile çalışan işçilerin kıdem tazminatı almasının sağlanması için mücadeleyi yükselteceğiz.

Kamu işçileri arasında ayrımcılık yapılmasını kabul etmiyoruz. Kadroya geçirme yalanıyla belediye şirketlerine geçişleri yapılan yüz binlerce işçinin eşit ücret ve haklar temelinde gerçek bir kadro ve ilave tediye hakkı için mücadelemizi yükselteceğiz.

Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak tüm işçilerin hakkıdır. İşçinin canını korumanın “maliyet” olarak görülmesine; işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin piyasaya açılarak kazanç kapısı yapılmasına karşıyız. Bu nedenle işyerlerindeki sağlık ve güvenlik standartlarının yükseltilmesi, meslek hastalıklarının önlenmesi, işverenlerin yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmesi için mücadeleyi büyütme kararıyız. İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanı artık temel bir örgütlenme ve mücadele alanıdır. Kamusal bir işçi sağlığı ve iş güvenliği sisteminin yaratılması için

ısrarlı ve tavizsiz bir tutumu tüm gücümüzle yaşama geçirmek için mücadelemizi yükselteceğiz.

Çocuğunun bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimi üzerinde yaşam boyu sürecek olumsuz etkiler yaratan, eğitim ve öğrenim görme hakkından yoksun bırakan, çocukları kapitalist sömürünün bir parçası haline getiren çocuk işçiliğine karşı mücadele edeceğiz. Tüm biçimleriyle çocuk işçiliğini sona erdirmek; zorla çalışmayı, modern köleliği ve insan ticaretini, derhal ve etkili önlemler olarak sonlandırmak için mücadelemizi yükselteceğiz.

Sosyal yaşamın her alanında varlığını sürdüren kadına yönelik ayrımcılığa karşı toplumsal cinsiyet eşitliğini savunuyoruz. Kadınların çalışma hayatında karşılaştıkları ücret eşitsizliği, ayrımcılık, fiziksel, cinsel, psikolojik şiddet ve tacizle etkin mücadele için ILO'nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi'nin Türkiye tarafından onaylanması, İstanbul Sözleşmesi'nin ve 6284 sayılı Yasa'nın etkin bir biçimde uygulanması için mücadelemizi yükselteceğiz.

Çalışma yaşamında ayrımcılığa karşı etkin biçimde mücadele edilmesi, işe erişimde ve çalışma sırasında tüm ayrımcılık biçimlerinin ortadan kaldırılması için mücadelemizi yükselteceğiz.

Türkiye işçi sınıfının bir parçası haline gelen göçmen ve mülteci işçilerin güvencesiz ve ucuz işgücü olarak görülmesini reddediyor, bu işçilerin eşit haklarla çalışmalarını, sendikal ve sosyal güvenlik haklarının sağlanmasını savunuyoruz. Kökeni, inancı ve kimliği ne olursa olsun işçilerin sermayeye karşı ortak mücadelesini yükselteceğiz.

Emeklilerin açlık sınırının altında bir gelire mahkûm edilerek yaşam mücadelesi vermesini kabul etmiyor, en düşük emekli aylığının en az asgari ücrete yükseltilerek, tüm emekli aylıklarının buna göre yeniden düzenlenmesini savunuyoruz. Emekli aylıkları arasındaki dengesizliğin giderilmesi için intibak düzenlemesi yapılması, aylık bağlama oranlarının yükseltilmesi ve kapsamlı intibak düzenlemesi ile emekli aylıkları arasındaki eşitsizliğin giderilmesi için mücadeleyi yükselteceğiz.

Emeklilik yaşının düşürüldüğü, emekli aylıklarının yükseltildiği bir kamusal emeklilik sistemini savunuyoruz. EYT mağduriyetini gidermek için yapılan düzenlemede,

sosyal diyalog mekanizmaları işletilmediği, konunun öznelerinin görüşleri alınmadığı için büyük bir adaletsizlik yaratıldı. Bir gün, bir ay, bir yıl geç sigortalı olduğu için 15 yıl emeklilik yaşı beklemek kabul edilemez. Bu adaletsizliği gidermek için, emeklilikte adil bir kademeli geçiş sistemi uygulanması için mücadeleyi yükselteceğiz.

Ekolojik felaketlerin ve iklim krizinin toplumsal yaşamı derinden etkilediğinin bilinciyle, insanca yaşanacak bir çevre olmadan mümkün olmayan, emekçiler için insanca bir çalışma ortamı ve yaşam talebi için mücadeleyi yükselteceğiz.

Anayasa Mahkemesi'nin, 2014 ve 2015 yılı 1 Mayıs anma ve kutlamalarının Taksim'de yapılmasının iktidar tarafından yasaklanmasını hak ihlali olarak değerlendiren kararlar ve içeriğindeki tespitler, Taksim'in 1 Mayıs alanı olduğunu, Taksim'de 1 Mayıs anma ve kutlaması yapılmasının haklı ve meşru bir talep olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Anayasa'mıza göre Anayasa Mahkemesi kararları kesindir ve bağlayıcıdır. Taksim 1 Mayıs alanı konusunda yüksek mahkeme kararlarında da haklılığı ortaya konulan mücadelemiz kararlılıkla devam edecektir. 1 Mayıs alanında özgürce anma ve kutlama yapabilmek için mücadeleyi yükselteceğiz.

Bütün bu açıklama ve gerekçelerle 17'nci Genel Kurulu'nu gerçekleştirilen DİSK, emekçilerin ve tüm yurttaşların özgürce ve insanca yaşayabildiği bir ülke olabilmesi için her türlü mücadeleyi hiçbir duraksama göstermeden sürdürecektir. Bu bildirmede dile getirilen tüm talepler konusunda gereken mücadeleyi çok yönlü olarak tüm emekçi güçlerin ortak hedefleri şeklinde yükseltecektir. İşçilerin temel hak ve özgürlükleri ile tanımlanmayan bir cumhuriyet, devlet ya da bir yönetim biçimi emekçilere yalnızca baskı ve zulüm üretir.

DİSK, tarihsel geleneğinden ve geleceğe dönük hedef ve politikalarından güç alarak gerek dünyada gerekse ülkemizde insanca yaşanabilir bir ortamın oluşması için mücadeleyi yükseltecektir. 17'nci Genel Kurulumuz bu doğrultuda sürdürülen kavganın güçlenmesi ve gelişmesi için bir dönüm noktası olarak aşağıdaki kararları almıştır.

17'nci GENEL KURUL KARARLARI

I. Kıdem tazminatı hakkımız güçlendirilmeli, tavan uygulaması kaldırılmalıdır.

İktidar uzun yıllardır sermayenin yararına olacak şekilde Türkiye işçi sınıfının önemli bir kazanımı olan kıdem tazminatını ortadan kaldırmaya ya da sermaye için maliyetini düşürmeye yönelik politikalar izlemektedir.

12 Eylül 1980 faşist darbesi ile kıdem tazminatına adaletsiz bir sınırlanma-tavan getirilmiş ve bu sınır-tavan uygulaması özellikle iktidar tarafından olması gerekenden düşük belirlenerek kıdem tazminatı düşürülmüştür. Bu yolla işçi sınıfı büyük kayıplara uğramıştır.

İktidar işçinin cebinden alacağını yükseltirken işçinin alacağını düşürmenin gayreti içinde olmuştur. Bunun sonucunda haksız şekilde işten çıkarılan işçilerin yüksek mahkeme masrafları nedeniyle dava açması zorlaştırılmıştır.

Uzun süren kıdem tazminatı ve diğer işçi alacak davaları sonucunda işçiler davayı kazansa bile çok düşük faizler nedeniyle hakkının önemli bir kısmı eritilmektedir.

İşçiler mahkeme süreçleri içinde alacaklarının erimemesi için iktidarın zorunlu arabuluculuk sistemiyle işverenin verdiğiyle yetinmeye zorlanmıştır.

Bütün bunlarla birlikte iktidarın hazırladığı kalkınma planlarının, orta vadeli programların her birinde kıdem tazminatının fona dönüştürülmesi hedefinin izlerini görmek mümkündür.

İktidar bu yolla bir taraftan diğer fon uygulamalarında olduğu hukuksuzca kullanabileceği bir kaynak oluşturmaya, diğer taraftan ise işçilerin daha düşük kıdem tazminatı olmasının yolunu açmaya niyetlenmektedir.

DİSK 17. Genel Kurulu, tarihinden gelen mirası gelecek kuşaklara tam ve daha gelişmiş bir şekilde bırakma çabasıyla aşağıdaki görüş ve önermeleri karar altına alır;

Türkiye işçi sınıfının tarihsel kazanımı olan kıdem tazminatı hakkının savunulması ve geliştirilmesi DİSK'in vazgeçilmez, önemli bir görevi ve sorumluluğudur.

Kıdem tazminatını bir işveren sorumluluğu olmaktan çıkaracak, iş güvencesi dayanağı işlevine son vererek işten çıkarmaları kolaylaştıracak, işverene iş

sürecinde keyfiyet olanağı verecek, son ücret ile bağını kopararak kıdem tazminatının miktarını düşürecek planlara karşı mücadelemiz kararlılıkla sürdürülecektir.

Kıdem tazminatında mevcut sistem güçlendirilmeli, kuvvetlendirilmeli, tüm işçiler bir gün bile çalışsa (istifa hali dahil) kıdem tazminatı alabilmeli, işverenlerin işçilere kıdem tazminatını vermediğinde devlet kanun hakimiyetini sağlamalıdır.

İşçilerin büyük hak kayıplarına neden olan kıdem tazminatı tavanı kaldırılmalıdır.

II. Vergide adalet sağlanmalı, işçilerin omuzlarındaki vergi yükü azaltılmalıdır.

İşçilerin yaşam pahalılığı altında ezilmesinin nedenlerinden biri de yüksek vergilerdir. Toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfı, hem dolaylı vergiler hem de doğrudan vergiler yoluyla ağır bir yük altındadır.

İktidarın sermayeyi kollamak için uyguladığı düşük ücret politikasının yanı sıra adaletsiz, çarpık vergi sistemi nedeniyle işçi sınıfı ve ücret geliriyle geçinen tüm toplum kesimleri daha da yoksullaştırılmaktadır.

En temel ve zorunlu ürün/hizmetlerde bile KDV ile verginin vergisi ÖTV alınırken, yalnızca çok zenginlerin alabildiği mal ve hizmetlerde düşük vergi uygulamasıyla iktidar zenginlerin kollayıcısı olduğunu göstermektedir.

Yıllardır ücretliler için belirlenen vergi tarife dilimleri iktidarın bu bilinçli politikasıyla yeniden değerlendirme oranı ve asgari ücret artışından az artırılmaktadır. Böylece ücretliler erkenden bir üst vergi dilimine girmekte ve daha yüksek oranda vergi ödemekte ve ellerine daha az ücret geçmektedir. Cumhurbaşkanı yasa ile kendisine tanınan yetkiyi bir gün olsun işçi sınıfı lehine kullanmamıştır.

DİSK'in ısrarlı mücadelesinin de katkısıyla iktidarın yapmak zorunda kaldığı ve yine çarpık biçimde uygulanan asgari ücrete vergi istisnası da işçilerin vergi yükünü yeterince azaltmaktan uzaktır.

DİSK 17. Genel Kurulu bu adaletsiz ve işçi sınıfı aleyhine oluşturulan vergisi sistemine ilişkin olarak aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

Mevcut asgari ücret vergi istisnası uygulaması değiştirilmeli, vergi kesintisi hesabı ücret geliri matrahından asgari ücret matrahının düşülmesi yoluyla yapılmalıdır.

Ücretlerden yapılan gelir vergisi kesintileri, asgari ücret indiriminden sonra ilk dilim için uygulanacak vergi oranı yüzde 10 olarak belirlenmeli ve diğer dilimler için de buna uygun düzenleme yapılmalıdır. Vergi dilimlerindeki ücret geliri miktarları yeniden değerlendirme veya asgari ücret artışı oranında artırılmalıdır.

2008 yılından beri işverenlere verilen 5 puanlık SGK prim desteği işçilere de verilmelidir.

İlk uygulandığı dönem için anlamı olan ancak günümüzde çağdışı kalmış damga vergisi ücret ve ücretle bağlı tüm ödemelerde kaldırılmalıdır.

Zorunlu tüketim ürün ve hizmetlerindeki KDV oranları düşürülmeli, özellikle tüm gıda ve hijyen ürünlerinde KDV %1'e indirilmelidir. ÖTV uygulaması gerçekten lüks olan ürün ve hizmetlere konulmalı, artık halkın genel olarak kullandığı tüm ürünlerden ÖTV kaldırılmalıdır.

III. ILO'nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi ve 206 sayılı Tavsiye Kararı Türkiye Hükümeti tarafından onaylanmalıdır.

Kadınlar evde, işte, sokakta, yaşamın her alanında şiddet ve tacizin çeşitli biçimlerine maruz kalıyor. Şiddet ve tacizin başta kadınlar olmak üzere işçilerin psikolojik ve fiziksel sağlığını etkilediği, toplumsal ilişkilerde bozucu bir etken olduğu, insan onurunu incittiği, mesleki yükselme ve ekonomik yaşam üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu biliniyor.

Tüm bu olumsuz etkilerinin yanında erkek şiddeti ve tacizinin bir ayrımcılık ve en temel insan haklarının ihlali olduğundan yola çıkarak, ILO çalışma yaşamında - toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı şiddet ve taciz dahil- her türlü şiddet ve tacizin ortadan kaldırılmasına yönelik bir sözleşmeyi 2019 yılında kabul etmiştir.

ILO'nun 190 Sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi ve 206 sayılı Tavsiye Kararı derhal onaylanmalı ve uygulamaya konmalıdır.

DİSK, kadınların kazanılmış haklarına saldırıların arttığı bu dönemde toplumsal cinsiyet eşitliğinin her yönüyle sağlanması ve bu doğrultuda politikaların geliştirilmesi için mücadeleyi sürdüreceğini vurgular. DİSK 17. Genel Kurulu, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi, şiddet ve tacizden arındırılmış

işyerlerinde kadınların eşit ve özgür şekilde çalışma yaşamında yer alması amacıyla aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

DİSK, kadına yönelik şiddet ve taciz kapsamında ILO 190 sayılı Sözleşme'nin ve 206 sayılı Tavsiye Kararı'nın onaylanması için yürüttüğü çalışmaları sürdürme kararlılığındadır.

DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalar ve üyeleri, ILO 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi'ni referans alarak işçiler için cinsiyetçilikten, şiddet ve tacizden tamamen arındırılmış, insan onuruna yaraşır, güvenli bir çalışma ortamı sağlamayı ve üçüncü taraf şiddet ve tacizi de dahil her türlü şiddet ve tacize karşı sıfır tolerans tutumunu teşvik eder.

Çalışma yaşamında şiddet ve tacizle mücadele kapsamında güçlü bir yasal çerçeve oluşturulması için ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyetler yürütmeyi, yapılan kampanyaları desteklemeyi, iyi uygulamaları hayata geçirmeyi kabul eder.

Çalışma yaşamında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve taciz fiillerini disiplin suçu olarak değerlendirmeyi, şikâyetlerde şiddet ve tacize maruz bırakılanın beyanını esas almayı; vakalar karşısında gizlilik ve mahremiyete özen gösteren, tarafsız, güvenilir, etkin bir soruşturma yürütmeyi ve destek mekanizmaları oluşturmayı kabul ederek, üye işçileri için farkındalık, bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları yapar.

IV. İstanbul Sözleşmesi etkin bir biçimde uygulanmalıdır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sonucu olarak, başta kadınlar olmak üzere güç ve iktidar ilişkisi içinde bireylere yönelik yaygın bir şekilde görülen erkek şiddeti, tacizi ve kadın cinayetlerinin durdurulmasını hedefleyen, 2011 yılında onaylanan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, bilinen adı ile İstanbul Sözleşmesi, kadın hareketinin en önemli kazanımı olarak mücadele tarihinde yerini aldı.

Yürürlüğe girdiği günden itibaren etkin bir şekilde uygulanması da mücadele konusu olan sözleşmeden, tek adam rejiminde, cumhurbaşkanının iradesi ile 20 Mart 2022 tarihinde çekilme kararı alındı.

İstanbul Sözleşmesi devlete önleme, koruma ve destek, yasal tedbir ve bütüncül politikaları hayata geçirme sorumluluğu yükleyen kapsamlı bir sözleşmedir. Sözleşmeden çekilerek, erkek şiddetine karşı başta kadınlar olmak üzere güç eşitsizliği ilişkisi içinde olan bireyler, kapsamlı bir Avrupa Konseyi sözleşmesinin güvencesinden yoksun bırakılmıştır.

DİSK, çekilme kararı da dâhil olmak üzere İstanbul Sözleşmesi üzerinden yapılan tartışmalara tepkisini ortaya koymuş, bu sözleşmenin etkin şekilde uygulanmasını savunmuştur.

DİSK, 17. Genel Kurulu'nda almış olduğu bu karar ile kadın hareketinin en önemli kazanımı olan İstanbul Sözleşmesi'nin etkin şekilde uygulanması için mücadele etmeye devam edecektir.

V. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için sendikal politikalar hayata geçirilmelidir.

DİSK, kadın istihdamının önündeki en büyük engellerden biri olan bakım yükünün kadının üzerinden alınması yönünde sosyal politikaların hayata geçirilmesi, ücretsiz kreş ve yaşlı bakımevlerinin yaygınlaştırılması için mücadele eder. Ayrıca kadın-erkek tüm işçilerin sayı sınırı olmadan kreş hizmetinden faydalanmasını ve ebeveyn izinlerinin uygulanmasını hedefler.

DİSK, çalışma yaşamında kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için ücret eşitsizliği, cinsiyetçi işbölümü ve istihdam gibi toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık içeren uygulamalara karşı mücadeleyi sendikal politikalarının bir parçası haline getirir.

Kadınlar için güvencesiz, evden çalışma gibi esnek çalışma biçimlerinin değil; güvenceli, düzenli ve sendikalı çalışmanın hayata geçirilmesi için mücadele eder.

Son dönemde kadınların Medeni Kanun'dan doğan haklarına ve anayasal haklarına yönelik saldırıların arttığı bir dönemden geçiyoruz. Genel Kurulumuz, AKP hükümetinin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren pratikleri ortadayken kadınların kazanılmış haklarını tartışmaya açmanın tehlikesine dikkat çekerek, bu tehlikeye karşı mücadelesini sürdürme kararlılığındadır.

VI. Emeklilerin hak kayıpları giderilmeli, emekliye insanca yaşanacak gelir güvence altına alınmalıdır.

Emeklilerimiz, özellikle işçi (4/A) emeklileri iktidarın uyguladığı ekonomi-politikalarının zararlarından en fazla etkilenen kesimlerin başında yer almıştır.

“Enflasyona ezdirmeyeceğiz” söylemlerinin aksine, yıllar içinde emekliler gelirleri en fazla eriyen, en fazla yoksullaşan, en fazla yok sayılan toplum kesimi halini almıştır.

1999 yılından başlayan emeklilik hakkının adım adım budanması süreci AKP iktidarlarıyla yaygınlaşmış, bir yandan emekli olmak zorlaşırken diğer yandan ise emeklilere bağlanan aylıklar reel olarak geriletilmiştir.

Yıllar içinde işçilerin ödediği ihtiyarlık sigortası primleri artarken, aynı süreçte aylık bağlanma oranlarının düşmesiyle hak edilenden daha düşük aylıklarla başlayan emeklilik dönemi, enflasyon karşısında açlık sınırında yaşamının zorluklarıyla devam etmektedir.

DİSK ve hak sahiplerinin başlattığı mücadelenin sonucunda iktidar, emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetini gidermek zorunda kalmış ancak bunu yaparken bile -yine her zaman olduğu gibi- yeni mağduriyetler yaratmıştır.

DİSK 17. Genel Kurulu emeklilik haklarının iyileştirilmesi ve emeklilerin insanca yaşanacak düzeyde gelir edebilmesi amacıyla aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

09.1999 tarihinden sonra işe girenlerin emeklilik hakkını kazanabilmek için konulan yaş sınırı koşulları adil bir şekilde kademeli geçiş sistemi ile yeniden düzenlenmelidir.

Engellilerin emeklilik ve vergi indirimi hakkını kazanmaları için Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilen hastaneler tarafından verilen Sağlık Kurulu Raporu yeterli olmalıdır.

İşçi emekli aylığı bağlanmasında kullanılan aylık bağlama oranları arttırılmalı, ödenen primlerin adil şekilde yansıtılacağı bir sistem uygulanmalı, intibak yasası çıkartılmalıdır.

Emekli (kök) aylıklarının alt sınırı, asgari ücretten az olmayacak şekilde belirlenmelidir.

Emekli aylıklarının artışında TÜFE veya asgari ücret artışından en yüksek olan dikkate alınmalı ve artışa GSYH'nin büyümesi oranında refah payı eklenmelidir.

Bayramlarda verilen ikramiyelerin tutarı, emekli aylığı artışı oranında artırılarak ödenmelidir.

Haklarını savunabilmeleri, taleplerini iletebilmeleri ve herkesin temel hakkı olan örgütlenme hakkından tam yararlanabilmesi için emeklilerin sendika kurma hakkının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

VII. 1 Mayıs ve 1 Mayıs Alanı üzerindeki yasaklamalar hak ihlalidir; meşru ve hukuki direnme hakkımız sürdürülmelidir.

Türkiye işçi sınıfının en önemli kazanımlarından birisi olan işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs, uzun yıllardır yine baskı ve şiddet ile kısıtlanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye'de 1 Mayıs, DİSK'in mücadelesiyle alanlara, sokaklara yayılmış ve bu süreçte İstanbul Taksim Meydanı bu mücadelenin simgelerinden biri haline gelmiştir.

1977 1 Mayıs'ında ve 2010 1 Mayıs'ında toplanan yüzbinlerin ortak kararıyla Taksim alanına 1 Mayıs Alanı denilmesi artık işçi sınıfının bir geleneği olmuştur.

Öte yandan sermayenin temsilcisi iktidarlar açısından ise 1 Mayıs ve 1 Mayıs Alanı adeta bir egemenlik mücadelesi olarak görülmüş ve işçi sınıfının kazanılmış hakları kısıtlanmış, 1 Mayıs Alanımız işçilere yasaklanmıştır.

1 Mayıs Alanı'na getirilen uluslararası sözleşmelere, Anayasa'ya aykırı alınan yasalara karşı DİSK ve işçi sınıfının mücadelesinde saf tutanlar direnme hakkını kullanmışlar ve bu nedenle iktidarların hedefi olmuşlardır.

Bu nedenle özellikle AKP hükümetleri döneminde 1 Mayıs'a yönelik öfke ve şiddet artarak sürmüştü ve en başta DİSK olmak üzere 1 Mayıs için alanlara çıkmak isteyenler iktidarın isteği doğrultusunda polis şiddetiyle yıldırılmaya, iktidarın talimatlarıyla hareket eden adalet sistemi yoluyla cezalandırılmaya çalışılmıştır.

DİSK mücadeleyi yalnızca alanlarda değil, iktidarın halkın üzerinde kurduğu hegemonyanın bir aracı haline gelen adalet sistemine rağmen hukuk alanında da sürdürmüştür.

Bu mücadelemiz de başarıyla sonuçlanmış, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2007 ve 2008 yıllarındaki 1 Mayıslar; Anayasa Mahkemesi 2014 ve 2015 yıllarındaki 1 Mayıslar için iktidarın getirdiği yasakların, kısıtlamaların ve kolluk güçleri tarafından uygulanan şiddetin hak ihlali olduğuna karar vermiştir.

DİSK 17. Genel Kurulu tarihsel haklılığından ve 1 Mayıs'ı yaşatmak doğrultusundaki kararlılığından yola çıkarak aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs, işçi sınıfının ortak bir kazanımıdır ve bu kazanımın savunulması vazgeçilmez görevimizdir.

Uluslararası sözleşmeler, Anayasa başta olmak üzere sahip olduğumuz tüm haklarımızı olduğu gibi toplantı ve gösteri hakkımızı, ifade özgürlüğümüzü kısıtlamaya çalışanlara karşı meşru savunma hakkımızı yaşama geçirmekte kararlıyız.

Türkiye’de işçi sınıfı ve 1 Mayıs ile özdeşleşmiş ve hak niteliği kazanmış 1 Mayıs Alanı’na (Taksim) yönelik yasaklama ve kısıtlamalara karşı mücadelemiz, fiili hukuksuzluklara rağmen sürdürülmelidir.

1 Mayıs alanına yönelik baskı ve yasakların kaldırılması yalnızca işçi sınıfının değil, Türkiye’nin demokratikleşmesi ve özgürleşmesinin de önünü açacaktır.

VIII. Yargı bağımsızlığı korunmalı, Anayasa Mahkemesi’nin işlevsizleştirilmesine karşı durulmalıdır.

Çağdaş hemen tüm devletlerin olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti’nin de temel niteliklerinden birisi “hukuk devleti”dir. Hukuk devletini belirleyen başlıca unsur ise yargının bağımsızlığıdır.

Türkiye’nin gerek vatandaşları gerekse yönetim erki dahil tüm kurumları açısından temel kurallarını belirleyen, ortak hukuk şemsiyesi Anayasa’dır.

12 Eylül 1980 darbesiyle oluşturulan 1982 Anayasası, günümüze kadar çoğunluğu AKP iktidarları dönemi olmak üzere önemli oranda değişmiştir. Bu değişimin günümüz açısından en önemli bölümü yönetim biçiminin 2017 yılında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine dönüştürülmesi olmuştur.

Özellikle bu değişimin ardından, halkımızın gündelik kullanımında ifadesini bulan “tek adam rejimi”, kendisine uymayan her türlü hukuk düzenlemesini ve yargı

kararlarını yok saymaya, siyaset bilimindeki adıyla adeta bir monarşik, otokratik bir biçim almaya başlamıştır.

Bu yönetim anlayışı zaman içinde Yargıtay'ın, Danıştay'ın, bölge adli ve idari mahkemelerinin, hatta yerel düzeydeki mahkemelerin dahi hakimlerini belirleme olanağı bulmuş, Hakimler ve Savcılar Kurulu eliyle adalet sistemi iktidarın istediği biçimde işleyen bir yapıya dönüşmüştür.

Savcılarının ve hâkimlerin yasalara göre değil, iktidarın isteklerine ve keyfiyetine göre karar vermeleri, soruşturmaları iktidarın beklentileri ve istekleri doğrultusunda gerçekleştirmeleri, güvenlik güçlerinin de aynı yaklaşımla hareket etmesi demokrasinin, özgürlüklerin fiilen askıya alınması ile sonuçlanmıştır.

İktidar artık, henüz tüm üyelerini belirleyemediği için tek yüksek yargı organı olan Anayasa Mahkemesi'ni ve hatta Anayasa'yı yarattığı korku ikliminin, keyfi yönetimin önünde bir engel olarak görmeye başlamıştır. Bu nedenle kendi iktidarını pekiştirecek ve keyfi yönetimini perçinleyecek yeni bir Anayasa tartışmasını açmakta ve Anayasa Mahkemesi'ni ortadan kaldırarak bunu güçlendirmek istemektedir.

Sermayenin isteklerine, çıkarlarına göre hareket etmeyi bilinçli bir tercih olarak gören iktidarlar karşısında hukuk devleti ve yargının bağımsızlığı işçi sınıfının oldukça önemli bir güvencesidir.

Bu nedenle DİSK hukuk devletinin korunmasını ve savunulmasını kuruluşundan itibaren temel görevlerinden biri saymıştır.

DİSK 17. Genel Kurulu yargının bağımsızlığının korunması amacıyla ve Anayasa Mahkemesi'nin işlevsizleştirilme girişimleri karşısında aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

Demokrasinin, özgürlüklerin her alanda egemen olması için hukuk devleti olmazsa olmaz bir koşul olarak korunmalı ve savunulmalıdır.

Hukuk devletinin temeli olan yargının bağımsızlığını zedeleyecek her türlü yöntem ve düzenleme kaldırılmalı, yargının siyasi partilerin bir aracı haline dönüştürülmesine izin verilmemelidir.

Anayasa Mahkemesi'ni işlevsiz kılmaya, açık Anayasa hükümlerini yok saymaya yönelik adımlara karşı çıkılmalı, makamı, görevi ne olursa olsun bu yöndeki girişimler Anayasa'yı ortadan kaldırmaya teşebbüs niteliğinde sayılmalıdır.

IX. İşçi sınıfının bütünlüğünün sağlanması için tüm alanlarda örgütlenme büyütülmelidir.

Kapitalist sistemin hızla değişen üretim yönetim sistemleriyle birlikte işçi sınıfının birliğinin zayıflatılmasını ve böylece daha etkili bir şekilde yönetilebilmesini hedefleyen sermaye politikaları yoğunlaşarak devam ettirilmektedir.

Özellikle teknolojinin de gelişmesini fırsata çevirmek isteyen sermaye güçleri, önce sanayi sektörlerinde beyaz yaka/mavi yaka ayrımı ile ücretli emeğin bir kısmını işçi sınıfından ayırtırmayı başarmış, sonrasında da bu ayırtırmayı daha da derinleştirecek yeni girişimleri sürdürmüştür.

Uzun yıllar sermaye tarafından verilen statüler ve yönetim mekanizmalarına yakınlıkları nedeniyle kendilerini “mavi yaka”lı işçilere oranla daha güvenceli, daha iyi gelir sahibi olarak gören “beyaz yaka”lı işçiler sermayenin giderek artan tehditleri ile yüzleşmektedir.

Yakın zamanda yapılan araştırmalar, özellikle ülkemizde örneğin yükseköğrenim görmüş işçiler ile lise öğrenimi görmüş işçiler arasındaki ücret makasının hızla kapandığını ortaya koymaktadır.

Özellikle ticaret ve hizmetler sektörlerinde çalışan işçilerin büyük bir kısmı, fazla çalışma ücretinden de mahrum durumdadır. Uzun süreli çalışmanın çok yaygın olduğu alışveriş merkezlerindeki mağaza işçilerinin neredeyse hiçbiri fazla çalışma ücreti almamaktadır.

Endüstri 4.0 gibi yüksek teknoloji kullanımına odaklanan yeni üretim modelleri ile birlikte yapay zekâ uygulamaları, başta hizmetler sektörü olmak üzere yüksek eğitilmiş ücretlileri hızla istihdam dışında bırakmaktadır.

Bununla beraber sermaye tarafından geliştirilen yeni çalışma biçimleri (platform ekonomileri vb.) ise nitelikli işgücünü giderek niteliksizleştirmekte, daha fazla esneklik yani güvencesizlikle, düşük ücretlerle, uzun sürelerle çalışmaya zorlamaktadır.

İşçi sınıfının bütününün düşük örgütlülüğü kabaca “beyaz yaka” olarak nitelenen işçi kesimlerinde çok daha artmakta ve bu kesimler haklarını ararken kendilerini yalnız hissetmektedir.

Kendisini ne şekilde tanımlıyor olursa olsun, nihayetinde yaşamını ücretli işgücü olarak sürdüren herkes işçi sınıfının bir parçasıdır ve parçaların birliğinin sağlanması halinde sermaye karşısında direnme ve kazanma gücüne sahip olacaktır.

DİSK 17. Genel Kurulu işçi sınıfının birliğinin sağlanması, ortak mücadelesinin büyütülmesi ve örgütlenmesi doğrultusunda aşağıdaki görüş ve önerileri karar altına alır:

Sermayenin ve iktidarlarının dayattığı düzene karşı toplumun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfının birliğinin sağlanması kaçınılmaz görevimizdir.

Emeğin niteliksel farklılıklarını ayrışmanın zemini olmaktan çıkaracak ve birliğin zenginleştirici unsuru haline getirecek yol ve yöntemler geliştirilmeli, sendikalara ve sendikal mücadeleye güven yükseltilmelidir.

Bütün işkollarımızdaki sendikalarımız, işçi sınıfının her zeminde birliğin sağlanmasına yönelik örgütlenme politikaları geliştirmeli, bunları toplu sözleşme düzeyinde de yaşama geçirecek adımları atmalıdır.

Sömürünün, kötü çalışma koşullarını yoğunlaştığı her alanda, kendilerini yalnız ve savunmasız hisseden, seslerini duyuramayan milyonların sesi olarak kampanyalar düzenlenmeli ve bu kesimlerin katılımlarıyla insana yaraşır iş, ücret ve yaşam mücadelesi büyütülmelidir.